

3856.

Esineet, jotka maisteri H. J. Heikel esillekaivoi Ilmajoen Piirtolan kankaan kivikauden löytöpaikalta heinäkuussa 1900. Katso Suomen Museo v. 1900, n:o 3.

Löytöpaikka sijaitsee Juoppilan kylän Jaakko Iisakinpoika ja Samuli Antinpoika Piirtolan talojen rajalla, heti kaakkoispuolella edellisen taloon kuuluvaa riihtä, n. k. Piirtolan kankaalla. Kangas, joka kasvaa mäntymetsää, on savi- ja sora-peräistä hiekkamaata.

Kun Jaakko Iisakinpoika syksyllä 1898 löytöpaikalle, joka alkuaan maanpinnalta lienee ollut kuopalla, teki tiilihautaa, löysi hän siitä saviastiankappaleita, jotka lapset kuitenkin hävittävät. Seuraavana kesänä saapui paikalle muinaiskalujen kerääjä Salomon Vilskman, ja alkoi sitä kaivamaan sekä löysi siitä H. M:n luettelossa № 3725: 1:n alla mainittua 81 saviastiankappaletta. Keväällä 1900 jatkoi Vilskman näitä kaivauksiaan samalla paikalla ja löysi siitä H. M:n luettelossa № 3850: 8-17 alla mainittuja esineitä.

Kun maisteri Heikel paikalla m. m. seuloi maan uudestaan Vilskmanin kaivamalla alueella, ulettui noin 3 m. leveydelle tiilihaudan sijan länsi- ja pohjois-rajasta lukien ja silloin siinä huomasi n. k. kultturikerroksen alapuolella alkuperäisessä maanpinnassa parissa kohtaa, noin 3,5 m. etäisyydellä toisistaan syvennyksen, kertoi V., joka tilaisuudessa oli saapuvilla, että hän ylempänä ensiksi kerrotun löytönsä oli tehnyt toisen ja viimeksi kerrotun toisen syvennyksensä kohdalta.

3856.

Itse tiilihaudan sija, joka oli neläjönmuotoinen, 5 m. sivupituudella, oli osakai liikkuttamaton, osakai oli sitä liikutettu silloin kun paikalla oleva ennenmainittu syvennys tasoitettiin; kauttaaltaan oli sen pinta tiilihaudan tulen vaikutuksesta läpeensä palanutta, hiilen ja tuhan peittämä. Tämä ala tutkittiin kerroksittain ja löytyi siitä kohdalta, johon maa tiilihautaa tehtäessä oli muualta siirretty,:

Ilmajoki.

1. sievätekoinen tasataltta jyrkällä teränlaskulla; ase kauttaaltaan hiottu; varsipään toisesta kulmasta isompi pala lohjennut; 56 m. pitkä; 35 m. leveä; 13 m. paksu.
Tiilihaudan kautta viottumattomissa paikoissa voi toisinaan erottaa ohuempia ja paksumpia erikarvaisia maakerroksia päälle-tysten; niinpä muutamasta tuollaisesta kohdasta otettiin talteen maanäytteitä kerroksista, jotka ylhäältä lukien levisivät toinen toisensa alapuolella seuraavassa järjestyksessä:
2. maanäyte vaaleanharmaasta hiekkakerroksesta;
3. maanäyte hienorakeisesta keltaisenkarvaisesta hiekkakerroksesta;
4. maanäyte karkearakeisesta ruskeanpunaisesta hiekkakerroksesta;
5. maanäyte hiekkakerroksesta, joka on sekoitus valkeista, harmaista, keltaisista ja ruskeista karkeanlaisista rakeista;
6. maanäyte hyvin vaaleankarvaisesta hienorakeisesta hiekkakerroksesta.

Koko tuo siten muodostunut kulttuurikerros, joka lepäsi liikkuttamattomalla savi- ja sora-perustalla, vaihteli paksuudeltaan 0,6 ja 0,75 m. välillä. Muuta ei noista kerroksista saatu talteen kun;

3856.

7. joukko saviastiankappaleita, koristettuja
kivikauden malliin;

8. joitakuita ukonkiven sirpaleita.

N^o:t 7-8 löytyivät ennenkerrotusta
ruskeanpunaisesta maakerroksesta 0,4 ja 0,6 m.
maanpinnan alapuolella.

Eräässä kohtaa oli kultturikerroksessa
huomattavana saven sekainen suoni josta:

9. maanäytettä otettiin talteen. Kauttaaltaan
koko löytöalasta kerättiin paitsi osittain
n^o:n 7-8 alla mainittuja esineitä myös:

10. lohkopintaisia kivensirpaleita sekä ohuita
laattoja kellertävästä kiilleliuskamosta.

Esineet, jotka maisteri Heikel matkaltaan
muuten sai talteen.

11. Melkein kauttaaltaan hiottu isonpuoleisen
arvatenkin poikkikirveen kantapäänkatkelma.
70 m. pitkä; 66 m. leveä; 43 m. paksu.

12. Valinmuottikivi, jossa yksi ympyriäinen
sileäpintainen välinsyvennys. 115 m. pitkä.

N^o:t 11-12 ovat löydetyt myös pu-
heenaolevasta Piirtolankankaasta.

Syksyllä lähetti S. Vilskman vielä
tahkokiven kappaleen samasta löy-
töpaikasta, kts. n° 3864. 1.